

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין עה.

עין משפט
נר מצוה

כב א ב ג מ"י פ"ה
מהלכות
המורה הלכה ט ועין בב"י
י"ד סימן קנז:
א ד מ"י פ"ה מהלכות
אסורי ביאה הלכה ה
וה"ל ו' ופ"י מהלכות
סנהדרין הלכה יא סמג
עשין קיז:

ואם איתא לא לימא ליה לא היה לו להודות לדבר אסור דל"ל
לך לשלום ש"מ אין בן נח מנזוה על קידוש השם ומשני
הא צנננה הא צפרהסיא נעמן צננה הוה דלא היו ישראל צבית
רמון וגבי קדוש השם צמך בני ישראל כתיב ואפילו למאן דאמר
צנננה נמי יהרג ואל יעבור והי
מילי ישראל אכל כותי לא
ולעולם איתא לך דבן נח מנזוה על
קדוש השם כגון צפרהסיא ולמסקנא
זו לא איפשטא צעין ולשון מאי הוי
עלה משמע דמסקנא דפשיטות היא
וגרסא יותר כספרים דגרסינן ואם
איתא לימא ליה הא צנננה הא
צפרהסיא וקא פשיט דלא מפקיד
מדלמך ליה סמך לך לשלום:

הדרן עלך בן סורר ומורה

ומאי גינהו חמותו ואם חמותו.
הוה מלי למימר בתה וצמ
בתה אלא הני נקט דכתיב צה
שריפה צהדיא:

מנין

ולגסבה מינסב לא מייחבה דעתיה כדר' יצחק דא"ר יצחק (ב) מיום
שחרב בית המקדש נישלה מעם ביאה וניתנה לעוברי עבירה שנאמר
ימים גנובים (ג) ימתקו ולחם סתרים ינעם:

הדרן עלך בן סורר ומורה

ואלו יהן הנשרפין הבא על אשה ובתה וכת בהן שזנתה יש בכלל אשה
ובתה בתו ובת בתו ובת אשתו ובת בתה ובת בנה (ד) חמותו
ואם חמותו ואם חמיו: **גמ'** הבא על אשה שנשא בתה לא קתני אלא הבא
על אשה ובתה מכלל דתרווייהו לאיסורא ומאן גינהו חמותו ואם חמותו וקתני
יש בכלל אשה ובתה מכלל דתרווייהו כתיבי בהדיא והנך מדרשא אתיא
הניחא לאביי דאמר (ה) משמעות דורשין איבא בינייהו מתניתין מני רבי
עקיבא היא אלא לרבא דאמר (ו) חמותו לאחר מיתה איבא בינייהו מתניתין
מני אמר לך רבא תני הבא על אשה שנשא בתה: יש בכלל אשה
ובתה חמותו ואם חמותו ואם חמיו: לאביי אידי דקא בעי למיתנא אם
חמיו תני נמי חמותו ואם חמותו לרבא אידי דקא בעי למיתנא אם
חמיו ואם חמותו תני נמי חמותו מנהני מילי דת"ר (ז) איש אשר יקח את
אשה ואת אמה אין לי אלא אשה ואמה בת אשה ובת בתה ובת בנה
מנין נאמר (ח) כאן זמה ונאמר להלן (ט) זמה מה להלן בתה ובת בתה ובת
בנה אף כאן בתה ובת בתה ובת בנה מנין לעשות זכרים כנקבות
נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה מה להלן זכרים כנקבות אף כאן
זכרים כנקבות מנין לעשות למטה כלמעלה נאמר כאן זמה ונאמר
להלן זמה מה להלן למטה כלמעלה אף כאן למטה כלמעלה ומה כאן
למעלה כלמטה אף להלן למעלה כלמטה (י) אמר מר מנין לעשות זכרים כנקבות
מאי זכרים כנקבות אילימא בת בנה כבת בתה בהדי הדדי קאתיאן אלא אם
חמיו כאם חמותו השתא אם חמותו לא קמה לן אם חמיו מיהדרר עלה
אמר

דקתני לאו בלשון הוא דל"כ הבא על האשה ואמה מצבי ליה למתניה וא"כ הך אשה אחמותו קאמר הוה ליה למתניה הבא על האשה שנשא בתה
דהיינו חמותו הא לא קתני אלא הבא על אשה ובתה מכלל דתרווייהו לאיסורא ולא הוכחה אשתו לכאן ומאן גינהו חמותו ואם חמותו והכי קאמר
הבא על אם חמותו או על בתה דהיינו חמותו וקתני יש בכלל אשה ובתה כולה הך אלמא הך אשה ובתה כתיבי צהדיא: **הניחא** לאביי
דאמר בעירקין (ק) ע"ה. גבי פלוגתא דרבי ישמעאל ורבי עקיבא: **משמעות** דורשין איבא בינייהו. ומסיק למילתיה דלרבי עקיבא
כתיבא צהדיא אם חמותו מתניתין מני ר"ע היא: **אלא לרבא דאמר** צין לרבי ישמעאל צין לרבי עקיבא לא כתיבא אלא בחמותו
שבא עליה לאחר מיתת אשתו פליגי מתניתין מני: **אמר לך רבא תני על אשה שנשא בתה**. דהיינו חמותו דכתיבא צהדיא (יא) איש כי
(יקח) את אשה דהיינו אשתו ואת אמה דהיינו חמותו: **יש בכלל אשה ובתה** וכו'. קתני נמי חמותו ומילתא דמתיה היא דהוה לאו
מדרשא אתא וקתני צהדייהו: לאביי. דאמר חמותו ואמה כתיב צהדיא אידי דתנא צהדיא כללל אם חמיו דלמא מדרשא נקט אגב
ריהטא חמותו ואם חמותו: אין לי אלא אשה ואמה. דהיינו חמותו: **נאמר כאן**. צריפה ומה היא: **ונאמר**. צהדיא צהדיא
ובת צהדיא וצמ צהדיא [יב] שחרה הנה זמה היא: **אף כאן**. לענין עונש שריפה צהדיא וצמ צהדיא וצמ צהדיא דיעא דהאי קרא: **מנין**
לעשות זכרים כנקבות. לקמן מפרש: **מנין לעשות למטה כלמעלה**. לקמן [יג] נמי מפרש: **ומה כאן למעלה כלמטה אף להלן למעלה**
כלמטה. לקמן [יד] מפרש: **צהדי דדי אפיין**. הא רבינא לתרווייהו צהדיא שוה דלמא זמה ומה: **אלא אם חמיו כאם חמותו**. השתא
אם חמותו אכתי לא קמה לן עדיין לא העמידה על צוריה צריפה מן התורה דהא האי תנא לפוס ריהטא שמעינן ליה דהאי
אשה דקרא היינו אשתו ואפי' למאן דאמר אם חמותו כתיבא לאו ממשמעותא דלת אשה ואמה נפקא ליה אלא ממשמעותא דלוחו
ואתה: **אם חמיו קא מהדר עלה**. מחזר עליה להציאה לתורת אם חמותו דקאמר זכרים כנקבות הא אכתי לא אשמעינן תנא אם חמותו:

אמר

ואם איתא דבן נח מנזוה על קדושת השם לא ימא ליה לך לשלום
דמשמע דהוה לו. נמי דלחוכמו לא היה מנזוה דהוכח תוכיח את
עמיתך כתיב (ויקרא יט) ולא גר תושב מיהו אדווי לדבר אסור לא
ולא היו ישראל צבית רמון
צנננה. נעמן צנננה הוה
שהו משתחוה לשם וגבי קדושת
השם צמך בני ישראל כתיב (י) ואפילו
נצטוו בני נח עליה לא נצטוו
לקדשו צמך הכותים אלא צמך
ישראל: **העלה לנו טיגא**. יימוק.
מרוצ אהבה נעמטס לצו והעלה
חולי: **משום פגם**. משפחת האשה
שהיו צוין צדרי: **שלא יו צנוס**
ישראל פרוצות צעריס. לעמוד צפני
האנשים לתת צהם ענייהם וימסרו
להם לציאה: **ולגסבה מינסב**. דאין
כאן פרוצות צעריס דכולהו ליעצדן
הכי ולינסבן ואין כאן צעריה אלא
מנזוה: **לא מינסבא דעסיא**. ולא ירפא
צכן: **מיום שחרב בית המקדש**.
שכל הכח מדלגות רבות ואין רוח
קמה צליא להיות תאב ללשתו לפיכך
יטול טעם ציהא: **ויסין לעוצרי**
עצירה. שיר הרע תוקפן ומרצה
תלוחת: **דכתיב ולחם סתרים ינעם**.
לישנא מעליא נקט כמו כי אם הלחם
אשר הוא אוכל (צרהדיא לט):

הדרן עלך בן סורר ומורה

אלו הן הנשרפין הבא על אשה
ובתה. צגמרא מפרש לה:
ובת בנה. כלומר וכן בת כהן שזינתה
היא צריפה אכל צועלה לאו צריפה
הוא: **יש בכלל אשה ובתה**. כלומר
אשה ובתה כתיבי צהדיא כדמפרש
צגמרא דהאי אשה ובתה היינו חמותו
דשריפה כתיבא צהדיא כדכתיב (ויקרא
כ) (כי יקח איש) את אשה ואת אמה
ומה היא צהדיא שרפו אותה ואתה:
ויש צכללן כלומר מייניהו ילפינן
כולהו הך צגזירה שוה צללקמן
צצרייתא: **צנוס**. מלחוסמו דלאו צת
אשתו דנחייב עליה משום צת אשתו
דהא אנוסה לאו אשתו היא: **צם**
צנוס ובת צנוס. שהיה לו מלחוסמו:
צת אשתו. צין שהיה צת צין שהיה
חורגתו: **גמ' הבא על האשה שנשא**
בתה לא קתני. כלומר מכדי מדקתני
סיפא יש צכלל וכו' מכלל דהאי אשה
ובתה צהדיא דכתיבין מייירי ולא צהדיא
ובתה אשתו קאמר אלא צחמותו
דשריפה כתיב צהדיא על האשה

(א) עין חוספס צ"ב יב.
ד"ה חוספס (ב) נדרים לא:
(ג) ירו' ל"ג חמותו וכו'.
(ד) לקמן ע"ה: (ה) שם.
(ו) צ"ל למטה כלמעלה.
מהרש"ל חש"ל רש"י.
(ז) ויקרא צ"ב, (ח) צ"ל ואש
אשר יקח.

תורה אור השלם

1. מים גנובים ימתקו
ולחם סתרים ינעם:
משלי ט יד
2. ואיש אשר יקח את
אשה ואת אמה וקמה וקמה
באש ושרפו אתה ואתה
ולא תהיה וקמה
בתוככם:
ויקרא כ יד
3. ערות אשה ובתה לא
תגלה את בת בנה ואת
בת בתה לא תקח לגלות
ערוותה שארה הנה וקמה
הוא:
ויקרא יח יז